

Kansalaisvaikuttamisen siirtyminen sosiaaliseen mediaan on lisännyt painetta ottaa some-palveluita käyttöön myös kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa. Sosiaalinen media kaupunkisuunnittelussa -tutkimuksessa kartoitettiin alalla työskentelevien näkemyksiä ja toimintatapoja sosiaaliseen mediaan liittyen. Tutkimus toteutettiin helmi-maaliskuussa 2016 avoimena verkkokyselynä. Menetelmästä johtuen vastaajajoukko painottuu positiivisesti sosiaaliseen mediaan suhtautuviin, mutta myös kriittiset näkökulmat tulevat tuloksissa esiin.

Kyselyn tulokset vahvistavat ennako-oletusta sosiaalisen median käytöstä yksisuuntaisena tiedotuskanavana. Somen käytöllä tavoitellaan tällä hetkellä ensisijaisesti tiedon jakamista, mutta myös vuorovaikutukseen ja avoimuuteen sekä viestinnän laatuun ja osallistumiseen liittyvät tavoitteet ovat tärkeitä.

Sosiaalisen median haltuunotto kaupunkisuunnitteluorganisaatioissa on käynnissä, mutta toimintatavat vaihtelevat vielä suuresti. Some-kanavien ylläpito on harvoin selkeästi määriteltyä, itseohjautuvuus ja epämääräisyys on yleisempää. Merkittävä osa vastaajista kertoo, ettei organisaatiolla ole nimettyä some-vastaavaa tai yhteisömanageria. Käytännöt näyttävät muutenkin olevan puutteellisia: Vain harvalla kaupunkisuunnitteluorganisaatiolla on oma some-strategia tai toimintasuunnitelma. Valtaosa vastaajista ei saa koulutusta sosiaalisen median käyttöön, eikä some ole mukana työntekijöiden tehtäväkuivissa. Lisäksi esimiesten mukanaolo somessa on vaihtelevaa.

Tulokset osoittavat myös, että suhtautuminen sosiaaliseen mediaan jakaa kaupunkisuunnittelijoita kahteen leiriin, somen vastustajiin ja puolustajiin. Somen puolestapuhujat haluaisivat käyttää kanavia monipuolisemmin ja vuorovaikutteisemmin asukkaiden osallistamiseen. He näkevät esteenä usein organisaation toimintatavat ja asenteet, riittämättömät resurssit ja ajankäytön haasteet. Hyvin kriittisesti sosiaalisen median käyttöön suhtautuvat puolestaan perustelevat näkökantansa mm. järkevän ajankäytön, sosiaalisen median pimeiden puolien, kuten vihapuheen ja konfliktien kärjistymisen sekä suunnitteluun liittyvien kysymysten ja ristiriitojen henkilöitymisen kautta.

Tutkimuksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että kaupunkisuunnittelussa on selvä tarve sosiaalisen median toimintatapojen kehittämiseksi. Somen käyttöönotto edellyttää organisaatioilta keskustelevuutta ja avoimuutta. Toimintakulttuurin uudistaminen tulisikin aloittaa organisaation sisäisen somen käyttöönotolla. Esimiesten tuki ja esimerkki on yleensä edellytys toimivalle somen käytölle. Yksikön oma some-toimintasuunnitelma selkiyttäisi vastuita ja tukisi myös työhyvinvointia vähentämällä epämääräisyyttä ja ristiriitoja someen suhtautumisessa, kun yhteinen linja käyttöön olisi valittu.

Yhteystiedot: Tohtorikoulutettava Pilvi Nummi, Aalto-yliopisto (pilvi.nummi@aalto.fi)